

18.3.2022

Julkinen

Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekninen osasto

Pöytäkirja Valtionhallinnon tiedonhallinnan yhteistyöryhmän (Valti) 1/2022 kokouksesta

Aika Tiistai 8.3.2022 klo 13.00-15.00

Paikka Skype

Osallistujat

- Jarkko Levasma, ICT-johtaja, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja)
- Tomi Hytönen, budjettineuvos, valtiovarainministeriö (varapj)
- Jan Elho, järjestelmäasiantuntija, liikenne- ja viestintäministeriö
- Antti Vertanen, tietohallintojohtaja, maa- ja metsätalousministeriö
- Jukka Litmanen, tietohallintojohtaja, ympäristöministeriö
- Tarmo Maunu, tietoyksikön päällikkö, oikeusministeriö
- Kalervo Koskimies, erityisasiantuntija, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Mikko Soikkeli, tietohallintojohtaja, puolustusministeriö
- Tapio Aaltonen, tietohallintojohtaja, sisäministeriö
- Sirpa Alitalo, teollisuusneuvos, työ- ja elinkeinoministeriö
- Janne Juhala, johtava asiantuntija, valtioneuvoston kanslia
- Vesa Lipponen, tietojohtaja, valtiovarainministeriö
- Maria Nikkilä, tietohallintoneuvos, valtiovarainministeriö
- Eila Nummi, tietojärjestelmäpäällikkö, eduskunta
- Arja Terho, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö

Esittelijät

- Antti Helin, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
- Tommi Oikarinen, tietohallintoneuvos, valtiovarainministeriö
- Outi Hermans, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö
- Suvi Remes, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
- Henriikka Tammes, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö
- Sami Kettunen, hankepäällikkö, valtiovarainministeriö

Sihteeri

- Heidi Torro, asiantuntija, valtiovarainministeriö (pääsihteeri)

Poissa

- Minna Saario, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö
- Ari Uusikartano, tietohallintojohtaja, ulkoministeriö
- Max Hamberg, toimialajohtaja, valtioneuvoston kanslia

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.01.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Päätös: Hyväksyttiin pöytäkirja.

3. Ehdotus automaattista päätöksentekoa koskevaksi yleissääntelyksi

Esittelijät: Antti Helin ja Tommi Oikarinen, VM

Käytiin läpi, mitä vaikutuksia sääntelyllä olisi valtiolla ja hallinnonaloilla sekä missä tilanteissa automaattista päätöksentekoa voidaan käyttää ja mitä vaatimuksia tietojärjestelmille on, että niissä voidaan tehdä automaattisia päätöksiä.

Rajanveto sen välillä, mikä on neuvontaa (esim. chatbotit) ja mikä varsinaista päätöksentekoa (ratkaisut).

Muutoksia ehdotetaan hallintolakiin, digipalvelulakiin ja tiedonhallintalakiin.

Tavoitteena on käynnistää lausuntokierros viikon 11 aikana.

Arvioituja vaikutuksia:

Uusia laintasoisia vaatimuksia suunnitteluun, testaamiseen ja dokumentointiin liittyen. Näiden peilaaminen toimijoiden nykyisiin prosesseihin.

Taloudellisesti tulee kertaluonteisia kustannuksia, kun muutoksia toteutetaan järjestelmiin.

Ylläpitoon ei arvioida merkittäviä vaikutuksia.

Keskustelu:

Keskustelussa nousi esiin mahdollinen arvio automatisaatiopotentialista, joka on noin 80 prosessia valtionhallinnossa. Käsittelysääntöjen osalta niiden tekijälle voi tulla virkavastuuta tehdyistä valinnoista.

Automaattisen päätöksen yhteydessä asianosaiselle on annettava myös päätöksen perusteena olevat tiedot, jos niitä ei muuten anneta esimerkiksi osana kirjallisen päätöksen perusteluja tai kuulemisen yhteydessä.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

4. Yhteentoimivuuden kokonaisuus

Esittelijät: Outi Hermans ja Suvi Remes, VM

Käsiteltiin tilannekatsausta yhteentoimivuuden ohjauksen edistämässä

- Yhteentoimivuuden linjaustarpeet (Outi Hermans)
 - Linjaukset ohjaavat julkishallintoa ja sen hankkeita kohti tavoitetilaa
 - Linjauksista on aloitettu työ VM/JulkICT:ssä.
- [Tiedonhallintakartta](#) (Suvi Remes)
 - Tilannetietona, että ensimmäinen versio on julkaistu
 - On mahdollisesti yksi kansallinen instrumentti joidenkin EU-säädösten toimeenpanossa
- EU-sääntely (Suvi Remes)
 - Käytiin läpi kooste ajankohtaisesta EU:n digitalisaatioaloitteista ja niihin liittyvistä sääntelyehdotuksista
 - Käsiteltiin lyhyesti komission Eurooppalaisen yhteentoimivuuksstrategian (Interoperable Europe) valmistelun tilanne
 - Aloitteen tavoite on aiempien yhteentoimivuuksstrategioiden tapaan tarjota EU:ssa saumattomat julkiset palvelut, jotka rajat ja sektorit ylittäen yhteentoimivia
 - Ennakkotiedon (komission vuoden 2022 työohjelma, komission yhteentoimivien julkisten palveluiden työryhmä) mukaan strategia annettaisiin sääntelyn muodossa

Keskustelu:

Pidettiin edelleen tarpeellisena koota sekä tulevaan sääntelyyn että yhteentoimivuuteen liittyviä linjauksia ja tietoa yhteen paikkaan kaikkien saataville. EU:n sääntelyaloitteiden osalta keskustelussa tuotiin esiin huomio, että on havaittavissa asetusmuotoisen sääntelyn kasvu.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

5. HETU ja DigILD tilannekatsaukset

Esittelijät: Henriikka Tammes ja Sami Kettunen, VM

Käytiin läpi hankkeiden tilannekatsaukset.

HETU (Henriikka Tammes)

1. Henkilötunnusten riittävyysratkaisu
 - Käytetään uusina välimerkkeinä aakkosia versaalimuodossa.

- Väli-merkki on jatkossa merkityksellinen osa tunnusta. Se voi olla ainoa kaksi hetua erottava merkki.
 - 2. Hetun saavien piirin laajentaminen
 - Hetu ulkomaalaisille nykyistä aiemmin ja laajemmin.
 - 3. Sukupuolineutraali hetu
 - Hetun loppuosassa oleva yksilönumero annettaisiin satunnaisena sukupuolesta riippumatta.
 - 4. Uusi yksilöintitunnus
 - Luodaan edellytykset kokonaan uuden tunnusjärjestelmän käyttöönotolle henkilötunnuksen rinnalle.
- Muutokset pääosin voimaan 1.1.2023, sukupuolineutraali hetu kuitenkin vasta 1.1.2027.

DigiID (Sami Kettunen)

- Mahdollistetaan
 - Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen sekä ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen tuottaminen ja käyttö
 - Uusi digitaalista asiointia tukeva mobiilisovellus, jota Digi- ja väestötietovirasto tuottaa vahvistettujen henkilötietojen osoittamiseksi.
 - Luonnollisen henkilön tunnistusvälineen tuottaminen ja käyttö
 - Tunnistusväline toimisi julkisen sektorin sähköisessä asiointissa vaihtoehtona digitaaliselle henkilöllisyystodistukselle, mikäli henkilö ei halua tai voi käyttää mobiilisovellusta.
- Lakiesitys lähti lausunnoille 21.2. ja lausuntoaika jatkuu 8.4. saakka
- Lainsäädännön olisi tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 alusta

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

6. Muut asiat

- Häiriötilanteiden viestintämalli päivitetty yhteyshenkilöiden osalta
- Keskusteltiin Valtin roolista suhteessa Venäjän hyökkäykseen Ukrainaan aiheuttamiin muutoksiin tiedonhallinnan toimintaympäristössä

7. Ehdotettavat asiat seuraaviin kokouksiin

Valtin jäsenten mahdolliset ehdotukset seuraavissa kokouksissa käsiteltävistä aiheista:

- Tiedolla johtaminen

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.58.

ICT-johtaja, ylijohtaja

Jarkko Levasma

Jakelu: Valtionhallinnon tiedonhallinnan yhteistyöryhmän jäsenet ja sihteeri